

UDTAGNING AF LAVBUNDSAREALER

Gitte Blicher-Mathiesen

Institut for Bioscience, Aarhus Universitet

Ådalen er central når der skal udtages areal fra landbrugs-produktion med det formål at få en mindre N udledning til vandmiljøet

Lavbund dækker 15 pct. af landet

- › Lavbund er lave arealer med et højt grundvandsspejl
- › De består af ådale, moser, marsk og hævet havbund
- › Kun en del af jorden på lavbund er tørveholdigt

Landbrugsproduktion på lavbundsarealer

- › **17 pct. af det danske landbrugsarealer ligger på lavbund**
 - › Omkring $\frac{3}{4}$ af arealet er i omdrift hvor der pløjes og dyrkes korn, kartofler m.v. På disse arealer er jorden drænet eller grøftet
 - › Omkring $\frac{1}{4}$ af lavbundsarealet er der vedvarende græs

Opbygning eller nedbrydning af tørv – Skjern Å

Ekstensiv græs uden dræn og grøfter

Opbygning af tørv

- > Høj grundvandsstand
- > Lav ilttilførsel
- > Lille omsætning af tørv
- > Lille N-udledning

Foto: Ringkøbing Amt

Intensiv dyrkning med dræn og grøfter

Nedbrydning af tørv

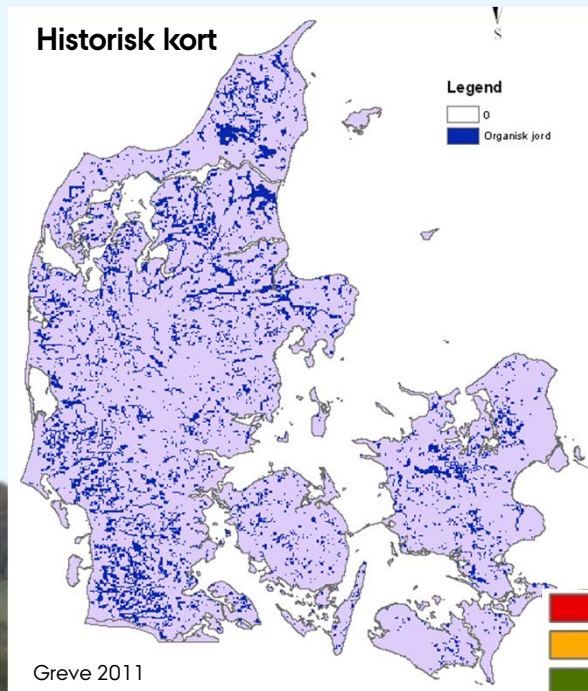
- > Lav grundvandsstand
- > Høj ilttilførsel
- > Stor omsætning af tørv
- > Begrænset viden om N-udledning

Foto: Torben Egeberg

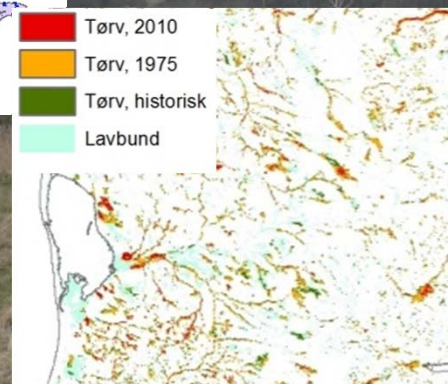
Mangler viden om N-udledning fra tørvejord med landbrugsproduktion

- › **Meget høj N-udledning via dræn på nydrænet tørvejord med intensiv omdrift**
 - › to undersøgelser viser 21-237 kg N/ha/år (stor variation)
- › **Mindre men stadig relativ høj N-udledning via dræn efter 14 års dræning**
 - › én undersøgelse viser 38-67 kg N/ha/år (afhænger af detaildræning)
- › **Lille N-udledning fra ekstensiv vedvarende græs – to undersøgelser viser 1-10 kg N/ha/år**

Ny kortlægningen af tørvejorde i Danmark i 2010

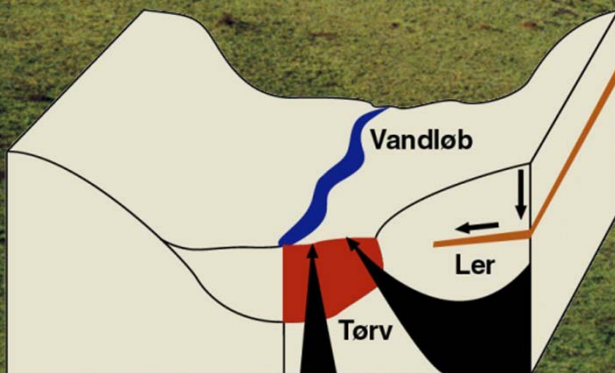

- > **1.400 ha tørvjord forsvinder pr. år**
– en nedgang på 65 pct. siden år 1900
- > **Ekstensivering af ådalen med sløjfning af dræn og grøfter vil stoppe denne nedgang**

Også grundvand med nitrat kan nedbryde tørv

Illt vil hurtigt blive brugt på våde enge.
Nitrat i tilstrømmende grundvand vil her
blive omdannet til luftformig kvælstof

Figur: Mette Dahl

Herved nedbrydes tørv som har virket som
en buffer for N-udledning.
Denne buffer kan mistes, når tørv er
brændt af.
Vi ved ikke nok om hvilken betydning tørv
har som buffer for N-udledning

Konklusion

- › **Vores viden om N-udledning via dræn fra lavbund med landbrugsproduktion er meget mangelfuld**
- › **Vi ved ikke hvor meget N tilførslen til havet kan reduceres ved at ekstensivere ådale**
- › **Tørvejord i ådalen har hidtil fungeret som en buffer for N-udledning**
- › **Denne buffer kan mistes da tørvejorde forsvinder med 1.400 ha per år**
- › **Ekstensivering af ådale med sløjfning af grøfter og dræn kan bidrage til at tørv ikke nedbrydes. Vi ved ikke hvilken betydning tørv har som buffer for N-udledning.**

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN